

Handboek Uitbreiding

Inhoud

INLEIDING	4
BRANDMELDINSTALLATIES	5
VLUCHTWEGEN	6
BRANDSLANGHASPELS, BLUSSERS EN DEKENS	7
NOODVERLICHTING	8
TOEGANGSBEVEILIGING	9
HUISSTIJL	10
OPHANGSYSTEMEN / INFORMATIEBORDEN	11
BINNEN- EN BUITENRUIMTES	12
OMHEINING EN HEKWERKEN	14
GLAS, RAMEN EN ZONWERING	15
KLIMAAT	16
VERWARMING	18
VERLICHTING/ STOPCONTACTEN/ ELEKTRISCHE INSTALLATIE.....	19
AKOESTIEK.....	20
ICT.....	21
VLOEREN EN MUREN	23

TRAPHEKKEN EN TRAPPEN.....	24
PANTRY.....	25
TOILETTEN EN WASBAKKEN	26
AANKLEEDTAFELS EN MEUBILAIR.....	27
BEDDEN EN BOXEN.....	28
DEUREN	29
KAPSTOKKEN	30
WASRUIMTE	31
SCHOONMAAKBERGING	32

Inleiding

Dit handboek Uitbreiding is bedoeld voor aannemers en architecten die in opdracht van Kibeo werken. Daarnaast is het een naslagwerk voor medewerkers van Kibeo en gemeenten die willen weten welke eisen er ten aanzien van uitbreidingen gelden.

Onder een uitbreiding wordt verstaan nieuwbouw of verbouw van een vestiging.

In dit handboek is aangegeven aan welke eisen een uitbreiding moet voldoen. Deze eisen moeten door de architect gehanteerd worden bij het maken van het ontwerp. De aannemer hanteert de eisen bij de realisatie van een uitbreiding.

In het handboek wordt daar waar mogelijk verwezen naar bestaande wet- en regelgeving. De inhoud van de wetgeving wordt in dit handboek summier weergegeven. Architecten en aannemers worden geacht van geldende wet- en regelgeving op de hoogte te zijn.

Daarnaast heeft Kibeo specifieke eisen die aanvullende zijn op wet- en regelgeving. Aan de eisen moet worden voldaan. Dit in tegenstelling tot wensen die in dit handboek Uitbreiding zijn opgenomen.

Brandmeldinstallaties

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij: Gemeentelijke brandweer
Architect**Samenvatting:**

Zie bouwbesluit 2012

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012. Voor wat betreft slaapkamers betekent dit dat wanden, deuren en plafonds minimaal 30 minuten brandwerend moeten zijn. Daarnaast moeten de deuren van een slaapkamer voorzien zijn van een deurdranger.

Iedere vestiging heeft een gebruiksvergunning en ontruimingsplan.

Wensen Kibeo:

Bij opening van een nieuwe vestiging of verbouwing van een bestaande vestiging wordt contact opgenomen met brandweer om tekeningen van de nieuwe of te verbouwen vestiging te controleren alvorens met aanpassingen aan te vangen.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

www.waarborgfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf) / www.vrom.nl

Opmerkingen/aandachtspunten:

Brandmeldinstallaties met doormelding worden maandelijks gecontroleerd en getest en bijgehouden in logboek.

Controle 11 maal per jaar door opgeleid persoon en 1 maal per jaar door installateur op basis van contract.

Vluchtwegen

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij: Gemeentelijke brandweer
Architect**Samenvatting:**

Zie bouwbesluit 2012

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012.

Vluchtwegen dienen te allen tijde vrij doorgankelijk en zonder sleutel te openen zijn.

Het vrijhouden van vluchtwegen/-routes moet praktisch mogelijk blijven.

Wensen Kibeo:

In situaties waarin een vestiging wordt gehuurd wordt hierover met de verhuurder overlegd over de doorgankelijkheid en het openen van de vluchtwegen.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:www.waarborgfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf) / www.vrom.nl**Opmerkingen/aandachtspunten:**

Alle vestigingen zijn voorzien van een vluchttafel die op een goed zichtbare en afgesproken plaats wordt opgehangen

Brandslanghaspels, Blussers en Dekens

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij: Gemeentelijke brandweer
Architect**Samenvatting**

Zie bouwbesluit 2012

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012

Brandslanghaspels en blussers worden jaarlijks gecontroleerd door gecertificeerd bedrijf op basis van contract.

Wensen Kibeo:

Als er een kookgelegenheid is, zal er een branddeken worden geplaatst.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:www.waarborgfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf) / www.vrom.nl**Opmerkingen/aandachtspunten:**

Noodverlichting

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij: Gemeentelijke brandweer
Architect**Samenvatting:**

Zie bouwbesluit 2012

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012.

Wensen Kibeo:

Bij opening van een nieuwe vestiging of verbouwing van een bestaande vestiging wordt contact opgenomen met brandweer om tekeningen van de nieuwe of te verbouwen vestiging te controleren alvorens met aanpassingen aan te vangen.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

www.waarborgfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf) / www.vrom.nl

Opmerkingen/aandachtspunten:

-

Toegangsbeveiliging

Wetgeving/norm/overige:**Hanteren door/bekend bij:**

Architect

Aannemer

Samenvatting:

Kinderdagverblijven zijn voorzien van toegangsbeveiliging

Eisen Kibeo:

Alleen medewerkers van Kibeo, ouders/ verzorgers en ondersteunend personeel hebben vrij toegang tot het Kinderdagverblijf. Onder ondersteunend personeel wordt bijvoorbeeld verstaan schoonmakers en leveranciers.

Ten behoeve van deze toegangsbeveiliging wordt er gebruik gemaakt van persoonlijke toegangsbeveiliging. Dit betekent dat genoemde groep door middel van een elektronische sleutel (tag) in combinatie met registratie in het toegangssysteem toegang heeft tot een vestiging

Wensen Kibeo:**Eventuele visualisatie/voorbeelden:****Opmerkingen/aandachtspunten:**

T.b.v. het toegangssysteem is er een computer nodig waarop de registratie van personen die toegang tot de vestiging hebben mogelijk is.

Huisstijl	
Wetgeving/norm/overige:	Hanteren door/bekend bij:
	Architect Aannemer
Samenvatting:	
Kibeo heeft een eigen huisstijl. Nieuwe vestigingen en vestigingen die verbouwd worden, worden conform deze huisstijl ingericht.	
Eisen Kibeo:	
Afhankelijk van gekozen concept: Huisstijl Kibeo 2.0 factsheet. Wiedewei factsheet Littels factsheet	
Wensen Kibeo:	
Schoonloop matten worden verzonken aangebracht, zodat bovenkant vloer en mat gelijk zijn. Schoonloop matten zijn royaal van formaat. Staalraden voor ophangen van werkjes van kinderen: <ul style="list-style-type: none"> - Minimaal 160cm hoog - Strak ophangen - Langs wand (niet dwars door ruimte) - Haakjes dichtgeknepen eraan vast	
Eventuele visualisatie/voorbeelden:	
-	
Opmerkingen/aandachtspunten:	
-	

Ophangsystemen / informatieborden

Wetgeving/norm/overige:

Hanteren door/bekend bij:

Facilitair

Samenvatting:

Kibee heeft een eigen huisstijl. Nieuwe vestigingen en vestigingen die verbouwd worden, worden conform deze huisstijl ingericht. Ophangsystemen voor werkjes en informatie op de groep zijn veilig voor de kinderen en voldoen aan de eisen van de huisstijl

Eisen Kibee:

Afhankelijk van gekozen concept:
 Huisstijl Kibee 2.0 factsheet.
 Wiedewei factsheet
 Littels factsheet

Wensen Kibee:

BSO 4-12 jaar:

- Staaldraad - vanaf 1.60 hoog voor ophangen werkjes
Strak ophangen, langs wand (niet dwars door ruimte)
Haakjes dichtgeknepen eraan vast
- Prikbord - 2-4 meter, ophangen werkjes (mag met punaises)
- Informatiebord - Groot/klein, folders en posters voor ouders. Op de gang, 1 per vestiging.
- Whiteboard - Heen en weer communicatie ouders, informatie voor medewerkers. Maximaal 1 per groep

PG/KDV 0-4 jaar:

- Staaldraad - Vanaf 1.60m hoog voor ophangen werkjes
Strak ophangen, langs wand (niet dwars door ruimte)
Haakjes dichtgeknepen eraan vast
- Metaalstrip - Maximaal 8 meter, laag ophangen werkjes met grote magneten. 4 grote magneten per meter. Hoogte naar wens groep.
- Dagritmesysteem - Magneetstrip met bordjes, Bestaande bordjes zonder magneetstrip kan je voorzien van een magneetstrip (zelfklevende strip op rol)
- Whiteboard - Heen en weer communicatie ouders, informatie voor medewerkers. Maximaal 2 per groep.
- Informatiebord - Groot/klein, folders en posters voor ouders. Op de gang, 1 per vestiging.

- **Geen prikbord met punaises in kdv/pg**
- **Indien PG en BSO in één ruimte zitten geldt richtlijn voor PG/KDV.**
- **Op de groep mag een hoge staaldraad met een lage magneetstrip voor werkjes gecombineerd worden.**

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

-

Opmerkingen/aandachtspunten:

-

Binnen- en buitenruimtes

Wetgeving/norm/overige:

Wet Kinderopvang
Besluit kwaliteit kinderopvang art 10 en art 19
Bouwbesluit 2012
Veiligheid.nl

Hanteren door/bekend bij:

Architect
Repcon inspecties

Samenvatting:

Vestigingen van Kibee voldoen aan de Wet Kinderopvang.
Buitenspeelpleinen zijn omheind. Zie Omheining en hekwerken

Eisen Kibee:

Groepsruimte:

- Per kind dient het kindercentrum te beschikken over 3,5 m² vaste binnenspeelruimte.
- De groepsruimte is veilig en passend ingericht voor de leeftijd en aantal van de op te vangen kinderen.

Voor dagopvang geldt bovendien:

- Elke stamgroep beschikt over een afzonderlijke vaste stamgroepruimte.
- Passend voor spelactiviteiten ingerichte binnenruimtes buiten de stamgroepruimte worden naar evenredigheid aan de groepen van het kindercentrum toebedeeld

Slaapkamer:

De oppervlakte van een slaapkamer is bij nieuwbouwsituaties minimaal 5 m² en bij bestaande bouw minimaal 4 m².

De oppervlakte van een slaapplek bedraagt bij gebruik van enkele bedjes ± 1,7 m² en bij gebruik van stapelbedjes ± 1 m² per kind (dus 2 m² per stapelbed).

Bij het bepalen van de afmetingen van slaapkamers wordt rekening gehouden met de volgende standaardmaten van een stapelbed: hoogte 190,3, breedte 127,4, diepte 73,5.

Buitenruimte:

- Per kind dient het kindercentrum te beschikken over 3 m² vaste buitenspeelruimte.
- De buitenruimte is veilig en passend ingericht voor de leeftijd en het aantal van de op te vangen kinderen.
- De buitenruimte is omheind

Voor dagopvang geldt bovendien:

- De buitenspeelruimte is voor kinderen in de leeftijd tot twee jaar aangrenzend aan het kindercentrum. Dat betekent dat kinderen naar de buitenruimte kunnen vanuit de groepsruimte of een ruimte van de kinderopvang. Dit mag ook een keuken of entree zijn.
- Voor kinderen van twee jaar of ouder is de buitenspeelruimte bij voorkeur aangrenzend aan het kindercentrum, maar in ieder geval aangrenzend aan het gebouw waarin het kindercentrum is gevestigd. Voor kinderen van 2 jaar of ouder mag de buitenruimte dus ook via een andere doorgang bereikt worden, bijvoorbeeld een lokaal van de school, of een ander schoolplein.

Voor BSO geldt:

- De buitenspeelruimte is bij voorkeur aangrenzend aan het kindercentrum. In het geval een buitenspeelruimte niet aangrenzend is, is deze gelegen in de directe nabijheid van het kindercentrum en voor kinderen toegankelijk en veilig bereikbaar.

Wanneer de ruimte niet rechtstreeks vanuit de groepsruimte beschikbaar is, moet in de RI veiligheid zijn opgenomen hoe de buitenruimte veilig bereikt wordt.

Wensen Kibee:

Een buitenruimte grenst direct aan de binnenruimte, zodat kinderen de mogelijkheid hebben om zelfstandig naar binnen en naar buiten te gaan.

Minimale grootte buitenspeelruimte: 48 m²

Buitenspeelplein is vanaf binnen te overzien.

Speelsterrein bevat een opbergruimte

Eisen ten aanzien van inrichting nader beschreven in beleid Buitenruimte

Eventuele visualisatie/voorbeelden:
Opmerkingen/aandachtspunten:
Zie omheiningen en hekwerken

Omheining en hekwerken

Wetgeving/norm/overige:

Veiligheid.nl,

Hanteren door/bekend bij:

Kompan inspecties

Architect

Samenvatting:

Bestaande hekwerken

Hoogte: minimaal 100 cm

Spijlafstand: maximaal 10 cm

Afstand onderzijde hekwerk tot maaiveld maximaal 10 cm

Nieuwe hekwerken

Hoogte: minimaal 120 cm

Spijlafstand: tussen de 45 mm en 89 mm

Maaswijdte: maximaal 4 x 4 cm

Geen opstapmogelijkheid tussen de 20cm en 70 cm boven de grond.

Afstand onderzijde hekwerk tot maaiveld maximaal 5 cm.

Eisen Kibeo:

0-4

Hek niet te openen door kinderen.

4-12

Kinderen kunnen niet direct vanaf het plein de straat op rennen.

Wensen Kibeo:

Bij voorkeur spijlen in het hek. Dit is het moeilijkst opklimbaar.

Bestaande hekken onderzijde tot maaiveld maximaal 5 cm.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

Opmerkingen/aandachtspunten:

Let op: dit betreft geen hekken/spijlen van bedden en boxen en speeltoestellen.

Glas, ramen en zonwering

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij: Architect
Kennisbank Kinderopvang**Samenvatting:****Glas in ramen en deuren**

Ramen in leefruimten moeten tot een hoogte van 140 cm boven de vloer voorzien zijn van veiligheidsglas of op veilige wijze zijn afgeschermd; dit geldt ook voor ramen bij speelvloanders of speelhuizen. In dit geval dient 140 cm opgeteld te worden bij de hoogte van de vlonder of de vloer van het speelhuis.

Raambeveiliging

Ramen op verdiepingen die naar buiten open kunnen, moeten in ruimten waar kinderen tussen 0 en 12 jaar verblijven een borstwering hebben met een hoogte van minimaal 85 cm

In ruimten op de begane grond waar kinderen jonger dan 4 jaar verblijven, moeten draairamen die geopend kunnen worden en die zich bevinden op een hoogte van minder dan 85 cm boven de vloer of boven een opstapje, zijn voorzien van een uitvalbeveiliging. Klepramen moeten voorzien zijn van een kierstandhouder die kinderen niet kunnen bedienen.

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012.

Zonwering

Ramen op de zonzijde (zuid-westzijde) van het gebouw worden voorzien van buitenzonwering. Daar waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van screens.

Wensen Kibeo:

I.p.v. veiligheidsglas mag in bestaande situaties ook veiligheidsfolie worden gebruikt. Certificaten van veiligheidsglas worden centraal bewaard door de staffunctionaris accommodaties.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

www.waarborgfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf)

Opmerkingen/aandachtspunten:

Klimaat

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012, richtlijnen GGD

Hanteren door/bekend bij:

GGD

Samenvatting:

Zie bouwbesluit 2012.

Permanente ventilatie (ventileren):

- De capaciteit van de permanente ventilatie moet voor elke verblijfsruimte ten minste 6,5 liter per seconde per aanwezige persoon zijn (3,44 liter per seconde per persoon voor bestaande bouw).
- Er moet een voorziening voor toe- en afvoer van lucht zijn en deze moet regelbaar zijn.
- Toegevoerde lucht moet van buiten komen.

Spuiventilatie (luchten):

- Er moet een spuivoorziening aanwezig zijn.
- Minimale capaciteit is 3 liter per seconde per m² vloeroppervlak per verblijfsruimte. Dit geldt voor bestaande en voor nieuwbouw.

Eisen Kibee:

Vestigingen van Kibee voldoen aan bouwbesluit 2012.

Voor wat betreft ventilatie gelden de volgende eisen:

- De CO₂-waarde in slaapkamers is maximaal 800 ppm
- De CO₂-waarde in groepsruimtes is maximaal 1000 ppm, zo mogelijk onder de 800 ppm

Voor wat betreft de luchtvochtigheid:

- De relatieve luchtvochtigheid mag in de winter niet langdurig hoger zijn dan 60%.

Voor wat betreft luchten:

- 3 liter per seconde per m² vloeroppervlak per verblijfsruimte

Voor wat betreft temperatuur gelden de volgende eisen:

- Voor kinderen in de leeftijd tot 18 maanden moet de temperatuur van de slaapkamers 15 – 18 graden Celsius zijn (beheersbaar) en voor kinderen vanaf 18 maanden 15 – 25 graden Celsius.
- In groepsruimtes is de temperatuur tussen de 20 en 22 graden. In de zomer ligt de temperatuur van groepsruimtes minimaal 5 graden onder de buitentemperatuur.
- Bovenstaande eisen betekenen dat er mogelijkheden tot koeling moeten zijn.

Wensen Kibee: Zowel in de groepsruimte als in de slaapkamers wordt de ventilatie geregeld door CO₂-meters. Ten behoeve van koeling wordt gebruikt gemaakt van vaste airco-installaties.**Eventuele visualisatie/voorbeelden:**

www.waarborgfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf)

Opmerkingen/aandachtspunten:

Zie protocol veilig slapen en bijbehorende werkinstructies.

Verwarming

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij:

Architect

Kennisbank Kinderopvang

Samenvatting:**Verwarmingselementen**

Radiatoren dienen zodanig te worden afgeschermd dat kinderen zich er niet aan kunnen bezeren; bij andere type radiatoren dienen scherpe hoeken en randen te zijn afgeschermd. Wanneer radiatorplaten en buizen een temperatuur kunnen bereiken hoger dan 40°C dienen ze in ruimten waar kinderen jonger dan 4 jaar kunnen komen te zijn afgeschermd.

De radiator bekleding wordt uitgevoerd in de huisstijl. Dit betekent dat de ombouw wordt uitgevoerd in blank gelakt berken betonplex 18 mm. Voor uitvoering zie boek huisstijl. Er moet een uitsparing zijn voor de bediening van de radiator.

Eisen Kibeo:

Incidentele (elektrische) bijverwarming wordt alleen toegepast in overleg met de afdeling Kwaliteit.

Wensen Kibeo:

Bij nieuwbouw of verbouwing wordt waar mogelijk vloerverwarming toegepast.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

-

Opmerkingen/aandachtspunten:

-

Verlichting/ stopcontacten/ elektrische installatie

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij:

Architect

Kennisbank Kinderopvang

Samenvatting:

Lichtsterkte

De combinatie van daglicht en kunstlicht moet zodanig zijn dat in alle gebruikruimten een lichtsterkte van ten minste 200 lux bereikt kan worden. In ruimten waar kinderen komen mogen nooit kale TI-buizen worden toegepast.

Toelichting

De lichtsterkte van 200 lux is geschikt voor praktisch alle ruimten in kindercentra. Een hogere sterkte is zeker in leefruimten niet wenselijk en niet nodig: teveel licht kan vermoeiend zijn. Een lager lichtniveau is op bepaalde plekken regelmatig gewenst, bijvoorbeeld in rustruimten en in zachte speelhoeken.

Wanneer men twijfelt of de verlichting voldoende is, kan advies gevraagd worden bij een verlichtingsdeskundige of Arbo-deskundige. Deze kan met een luxmeter de lichtopbrengst meten en adviezen voor verbetering geven.

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012.

Binnen verlichting

Verlichting is afgeschermd. TI-buizen kunnen alleen toegepast worden i.c.m. met een rooster en folie om de TI-buis.

Buitenverlichting

Uit het oogpunt van preventie is er buitenverlichting die door middel van een schemerschakelaar wordt in- en uitgeschakeld. De buitenverlichting bevindt zich minimaal bij de entree en op plaatsen rond het gebouw waar het risico van vandalisme of inbraak aanwezig is.

Stopcontacten

Er wordt gebruik gemaakt van kindveilige stopcontacten.

Elektrische installatie:

Voor het KDV zijn er aansluitingen voor een wasmachine en droger. Deze worden in een aparte ruimte geplaatst of staan in de verschoonruimte.

Wensen Kibeo:

Binnenverlichting

Er wordt gebruik gemaakt van plafonnières. Daarnaast wordt er in het kader van de huisstijl met hanglampen gewerkt die in groepen van drie in verschillende groottes hoog aan het plafond hangen en laag boven een tafel.

Elektrische installatie:

De pantry van groepsruimtes is voorzien van een elektrische aansluiting ten behoeve van een vaatwasmachine.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

Opmerkingen/aandachtspunten:

Akoestiek

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij:

Architect

Agentschap NL

Samenvatting:

Akoestiek

De akoestiek van een ruimte heeft grote invloed op het comfort dat kinderen en medewerkers ervaren bij het verblijf in een ruimte.

Toelichting

Het bouwbesluit stelt eisen aan gebruikte materialen voor (de afwerking van) wanden, plafonds en vloeren. Dit zijn minimale eisen en niet voldoende voor ruimtes waar kinderen spelen.

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012 + klasse B van de programma van eisen Frisse Scholen van het Agentschap NL. Zie keuzematrix in de bijlage voor een overzicht van de eisen per klasse.

Klasse B stelt de volgende eisen:

- Installatiegeluid 33 dB(A)
- Nagalmtijd ingericht groepsruimte is 0,8 s
- luchtgeluidsisolatie $R_w > 38$ dB (verblijfsr.onderling)
- luchtgeluidsisolatie $R_w > 26$ dB (verblijfsruimten-verkeersruimte)
- geen geluidsoverdracht via lekken.
- contactgeluidsisolatie tussen groepsruimten is >0 dB
- hinderlijke trillingen wordt voorkomen
- geluidsisolatie gevel maximaal 33 dB(A)

Bovenstaande eisen kunnen gerealiseerd worden door hoogwaardiger akoestisch plafond.

Wensen Kibeo:

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

Opmerkingen/aandachtspunten:

ICT

Wetgeving/norm/overige:**Hanteren door/bekend bij:**

Architect

Aannemer

Samenvatting:

Op een vestiging zijn voorzieningen ten behoeve van ICT. Wifi, thinclient, iPad, printer/copier, vaste of mobiele telefonie en internet.

Eisen Kibeo:**ICT apparatuur:**

Minimaal is er per vestiging één plek/ruimte die voorzien is van de volgende onderdelen.

1. 1 werkblad/bureau/computer meubel.
2. 3 geaarde stopcontacten (binnen 1 meter)
3. 1 vast bekabelde netwerk aansluiting minimaal CAT 5e (binnen 1 meter)
4. Wifi point

Netwerkaansluitingen dienen altijd dubbel uitgevoerd te worden.

In iedere groepsruimte is er een netwerkaansluiting aanwezig.

Bovenstaande netwerkaansluiting dient aangelegd te worden naar de ruimte waar de analoge telefoonaansluiting het gebouw binnen komt (zie punt vaste telefonie).

Indien er een patchruimte aanwezig is in het gebouw zal er 1 netwerkaansluiting beschikbaar zijn vanuit de ruimte waar de analoge verbinding het gebouw binnen komt.

De netwerkaansluitingen bij de werkplekken worden dan afgewerkt in de patchruimte.

Wifi Netwerk

In de vestiging maken we gebruik van Wifi. Het Wifi point mag vanwege straling niet hangen in de groepsruimte of slaapkamers maar hangt in de gang of op plaatsen waar mensen kortere tijd verblijven.

Vaste telefonie:

Minimaal is er per vestiging één analoge telefoonaansluiting aanwezig. In de ruimte waar deze aansluiting het gebouw binnenkomt, is er minimaal 1 geaard stopcontact aanwezig.

Mobiele telefonie:

Indien een vaste telefoon verbinding onmogelijk is, wordt er gebruik gemaakt van mobiele telefonie. Per vestiging is er één mobiele telefoon.

Internetaansluiting:

Per vestiging is er een minimaal één internet aansluiting.

Indien het onmogelijk is om een vaste internet verbinding te krijgen kan er in het uiterste geval worden uitgeweken naar een mobiele internet verbinding (UMTS/HSDPA).

Kantoorruimtes van unitmanagers, assistent unitmanagers, secretaresses en administratief specialisten zijn altijd voorzien van een vaste netwerk aansluiting.

Per werkplek zijn de eisen van ICT apparatuur van kracht.

Vaste telefonie:

Per soort opvang is er een eigen telefoonnummer.

Internetaansluiting:

In iedere groepsruimte is er een netwerkaansluiting aanwezig.

Centraal antenne systeem:

In iedere groepsruimte is er een aansluiting op een centraal antenne systeem.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

Opmerkingen/aandachtspunten:

Vloeren en muren

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij:

Architect

Kennisbank Kinderopvang

Samenvatting:

De afwerking van vloer, wanden en vaste inrichting (garderobekastjes e.d.) dient glad, splintervrij, zonder scherpe hoeken of randen en makkelijk te reinigen te zijn.

Eisen Kibeo:

Er wordt gekozen voor een gladde afwerking zodat kinderen zich bij valpartijen niet kunnen schaven.

Vloeren zijn makkelijk te reinigen. Wandens zijn ook te reinigen.

Alle wanden zijn tot 1.20 voorzien van vuilwerende/ beschermende coating

Wensen Kibeo:

In het kader van de huisstijl wordt er linoleum op de vloeren gelegd.

Bij buitendeuren ligt een verzonken schoonloopmat

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

-

Opmerkingen/aandachtspunten:

-

Traphekken en trappen

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij:

Architect
Kennisbank Kinderopvang

Samenvatting:

Wanneer de rand van een vloer meer dan 100 cm hoger ligt dan de aangrenzende vloer moet er een vaste afscheiding (balustrade) langs deze rand staan.

Hekken of balustrades op een verdieping hebben een hoogte van minimaal 100 cm, hekken langs trappen van minimaal 80 cm. Overige eisen:

- de afstand tussen de spijlen of andere openingen in de afscherming mag bij een kindercentrum voor 0-4 jaar niet groter zijn dan 10 cm.
- de afstand tussen de spijlen of andere openingen in de afscherming mag bij een bso tot een hoogte van 70 cm boven de vloer of trede niet groter zijn dan 10 cm, daarboven niet groter dan 20 cm.
- eventuele openingen tussen vloer en onderzijde hek/balustrade zijn maximaal 5 cm,
- er zijn, ter voorkoming van het overklauteren, geen opstapmogelijkheden tussen 20 cm en 70 cm boven de vloer.

Als kinderen de verdieping gebruiken is aan te raden om de hoogte van hek of balustrade minimaal 120 cm te maken. Als kinderen jonger dan 2 jaar de betreffende ruimte gebruiken is de afstand tussen de spijlen bij voorkeur tussen de 4,5 cm en de 6,5 cm.

In een voorziening waar kinderen van 0 tot 4 jaar verblijven, dienen trappen voor normaal gebruik, die ook toegankelijk zijn voor kinderen, aan de onderkant te zijn voorzien van een traphekje of deur. Wanneer deze kinderen ook gebruikmaken van de verdieping waarop de trap uitkomt, dient ook aan de bovenzijde een traphekje te zijn aangebracht. Hoogte van het traphekje: minimaal 75 cm.

Afwerking trappen

Zie hierboven voor zijkanten en balustrades. Als de helling groter is dan 2:3 heeft de trap aan ten minste een zijkant een leuning. De bovenkant van de leuning ligt, gemeten boven de voorkant van een tredevlak van de trap, op een hoogte van niet minder dan 80 cm en niet meer dan 100 cm.

Aan twee zijden dient een trapleuning op kindhoogte, 60 cm, te zijn aangebracht. Trapbekleding moet zo stroef zijn dat kinderen / volwassenen niet kunnen uitglijden.

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012.

Wensen Kibeo:

Trappen die bestemd zijn voor normaal gebruik en dagelijks door kinderen worden gebruikt, zijn bij voorkeur gesloten, om doorvallen te voorkomen.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

www.waarborgfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf)

Opmerkingen/aandachtspunten:

Pantry	
Wetgeving/norm/overige:	Hanteren door/bekend bij:
	Architect Aannemer
Samenvatting:	
Groepsruimtes hebben een pantry.	
Eisen Kibeo:	
<p>Alle groepsruimtes zijn voorzien van een pantry. De pantry kent de volgende uitrusting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Warm en koud stromend water; • Spoelbak; • Boven- en onderkasten; • Koelkast; • Minimaal 4 stopcontacten onder het blad • Minimaal 2 stopcontacten boven het blad; • Dispenser voor papieren handdoeken; • Zeepdispenser. <p>Specifiek voor KDV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderkasten zijn voorzien van een kindersluiting; • Vaatwasmachine.	
Wensen Kibeo:	
<p>Warmwaterkranen voor zover deze bereikbaar zijn voor kinderen zijn voorzien van een temperatuurbegrenzer. Deze is afgesteld op maximaal 38 graden.</p> <p>Specifiek voor KDV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Magnetron • Vriezer <p>Specifiek voor BSO:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kookmogelijkheden:<ul style="list-style-type: none"> • inductie kookplaat; • Oven.	
Eventuele visualisatie/voorbeelden:	
Opmerkingen/aandachtspunten:	

Toiletten en wasbakken

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij:GGD
Architect**Samenvatting:**

Zie bouwbesluit 2012.

Voor kinderen van 2 jaar en ouder is het in het kader van zindelijkheidstraining belangrijk dat kinderen leren zelfstandig naar het toilet te gaan. De volwassene moet zo nodig toezicht kunnen houden/kunnen helpen. Loopafstanden moeten daarom zo kort mogelijk zijn.

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012

Wensen Kibeo:

Toiletten op 34 cm plaatsen.

De wasbakken op 60 cm hangen. Bij de wasbak hangt een dispenser voor papieren handdoeken.

Bij BSO in reeds bestaande ruimte kan volstaan worden met reguliere hoogte volwassenentoilet.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

www.waarborgfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf)

Opmerkingen/aandachtspunten:

Aankleedtafels en meubilair

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012
Arbo-wet

Hanteren door/bekend bij:

Architect
Kennisbank Kinderopvang

Samenvatting:

Aankleedtafel staat in of aan de groepsruimte.

Kasten, stoelen, tafels, boxen en ander meubilair dienen splintervrij te zijn, zonder scherpe hoeken of kanten en van een zodanig materiaal dat ze goed schoongemaakt kunnen worden. Eventuele verf dient gifvrij te zijn en niet te bladderen. Al het meubilair moet stevig en stabiel zijn.

Eisen Kibeo:

Aankleedtafel in ruimte direct grenzend aan de groepsruimte. De aankleedtafel dient elektrisch in hoogte verstelbaar te zijn. Ten behoeve hiervan moet er een elektrische aansluiting zijn. Er moet ook een wateraansluiting zijn als de aankleedtafel is voorzien van een wasbak. Is dit niet het geval dan moet er een wasbak direct bij de aankleedtafel aanwezig zijn.

Wensen Kibeo:

Vanuit ruimte met aankleedtafel moet er direct zicht op de groepsruimte zijn.

Het is belangrijk dat kinderen de mogelijkheid hebben zelf materialen te pakken die passen bij hun ontwikkelingsfase. Materialen die kinderen niet of alleen onder begeleiding mogen gebruiken, kunnen het beste in een afsluitbare kast worden gezet. Stabiele kasten kunnen niet omvallen: ze moeten een stevige constructie hebben of in de muur verankerd worden.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

-

Opmerkingen/aandachtspunten:

-

Bedden en boxen

Wetgeving/norm/overige:

Warenwetbesluit Bedden en Boxen.
Warenwetregeling nadere eisen kinderbedden en -boxen
kinderopvang.
Arbo-wet.

Hanteren door/bekend bij:

GGD
Leveranciers

Samenvatting:

Eisen m.b.t. de veiligheid van bedden en boxen en de arbotechnische eisen m.b.t. het gebruik hiervan.

De hoogte van een box, gemeten vanaf bovenkant bodem tot aan de bovenrand, moet minimaal 60 cm zijn. Bij een verstelbare bodem is de afstand tussen de bodem in de hoogste positie en de bovenrand minimaal 30 cm. Afstand tussen de spijlen ligt tussen de 4,5 en 6,5 cm. De vergrendeling van een toegang tot de box (zie hierna: ergonomische eisen) is zodanig dat twee handelingen verricht moeten worden of er twee aparte vergrendelingen zijn, zodat een kind de box niet kan openen of sluiten.

Elk bed moet minimaal aan één lange zijde bereikbaar zijn. De werkruimte aan deze zijde is minimaal 60 cm (een gangpad tussen bedden is dus minimaal 60 cm breed); bij stapelbedden is een werkruimte van minimaal 80 cm vereist (het gangpad is dus minimaal 80 cm breed). Voor het verschonen van bedden moet een voorziening aanwezig zijn zodat dit door een volwassene rechtopstaand kan gebeuren.

Voor kinderen tot anderhalf jaar is er een aparte slaapruijnte.

Voor ieder kind is een bedje beschikbaar.

Eisen Kibee:

Bij slapen van kinderen > 1,5 jaar dient op de bovenste bedden een dakje aanwezig te zijn. Hekjes zijn niet overklimbaar.

Worden aangeschaft bij vaste leverancier.

Wensen Kibee:

Voor kinderen vanaf 1,5 jaar, die langer dan vier uur in het kinderdagverblijf verblijven, is een plek om te rusten gewenst. Deze rustplek kan tevens een andere functie voor kinderen hebben tijdens de uren dat er niet geslapen wordt. Voor iedere twee kinderen die aanwezig is, is er een slaapplek beschikbaar.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

www.waarbongfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf)
via leverancier (Heutink)

Opmerkingen/aandachtspunten:

Deuren

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij: Aannemers/opdrachtnemers
verbouw**Samenvatting:**

Het betreft hier de veiligheid met betrekking tot deuren.

Eisen Kibeo:

Vestigingen van Kibeo voldoen aan bouwbesluit 2012.

Bij Kinderdagverblijven en Peutergroepen wordt op binnendeuren aan beide zijden vingerbescherming aangebracht over de volledige hoogte. Bij buitendeuren aan de binnenzijde. Er kan gebruik gemaakt worden van vingersafe's maar andere oplossingen die voorkomen dat vingers bekneld raken zijn ook mogelijk.

Slaapkamerdeuren en deuren van de groep zijn uitgevoerd met veiligheidsglas. Slaapkamerdeuren zijn altijd voorzien van een deurdranger en van een ruit ten behoeve van toezicht. Mogelijk kan er ook naast de deur een venster zijn waardoor toezicht in de slaapkamer mogelijk is. Slaapkamerdeuren, ramen en beslag zijn 30 minuten brandwerend.

Bij buitendeuren zit het deurbeslag op de hoogte zoals gesteld in het bouwbesluit. Buitendeuren zijn indien door de brandweer gewenst voorzien van paniekbeksluiting.

Wensen Kibeo:

Het deurbeslag van binnendeuren wordt op een hoogte van 1.40 m. aangebracht. Indien mogelijk zijn alle deuren voorzien van dezelfde cilinder (sleutel).

Bij buitenschoolse opvang zijn vingersafes niet noodzakelijk maar kunnen in overleg wel geplaatst worden. Deurbeslag kan op de hoogten zoals gesteld in het gebruiksbesluit worden aangebracht.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:

www.waarborgfondskinderopvang.nl (via informatie & inspiratie> virtueel kinderdagverblijf)

Opmerkingen/aandachtspunten:

Kapstokken

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij:

Architect

Kennisbank Kinderopvang

Samenvatting:

Het aantal kapstokhaken moet minimaal overeenkomen met het aantal kinderen dat het centrum tegelijkertijd bezoekt. Afstand tussen de haken minimaal 15 cm, haken zodanig dat kinderen er zich niet aan kunnen bezeren.

De garderobe ligt niet in de leefruimte waar kinderen het grootste deel van de dag doorbrengen.

Eisen Kibeo:

Haken bevestigen met de open kant naar de muurzijde of de haken aan de voorkant afschermen.

Kapstokhaken voor kinderen vanaf 3 jaar hangen bij voorkeur op kindhoogte. Hoogte van de kapstokhaken voor peuters: 90 cm; voor schoolkinderen: 120-160 cm (afhankelijk van leeftijd).

Wensen Kibeo:

Het is aan te raden de garderobe te voorzien van een bankje waarop kinderen kunnen zitten. Dit bevordert de zelfstandigheid van kinderen, het jassen en schoenen/laarzen aandoen voor het buitenspelen gaat er sneller door.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:**Opmerkingen/aandachtspunten:**

Wasruimte

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij:

Architect

Samenvatting:

Wasruimte toe te passen bij KDV vestigingen

Eisen Kibeo:

In wasruimte is plaats voor een wasmachine, condensdroger, uitstortgootsteen, boiler
Groep, WCD, waterleiding, afvoer voor wasmachine
Groep, WCD, afvoer voor condensdroger
Groep, WCD, water aansluiting voor boiler
In de ruimte is een uitstortgootsteen aanwezig met koud en warm water (boiler)

Wensen Kibeo:

Opbergplanken voor was en ruimte voor wasmanden. De plaats is bij voorkeur in een aparte ruimte.

Eventuele visualisatie/voorbeelden:**Opmerkingen/aandachtspunten:**

Schoonmaakberging

Wetgeving/norm/overige:

Bouwbesluit 2012

Hanteren door/bekend bij:

Architect

Samenvatting:**Eisen Kibeo:**

In het schoonmaakberging is plaats voor een uitstortgootsteen, boiler, planken en een schoonmaakkar Groep, WCD, water aansluiting voor boiler
Uitstortgootsteen met warm/koud stromend water

Wensen Kibeo:

Opbergplanken en ruimte voor schoonmaakkar

Eventuele visualisatie/voorbeelden:**Opmerkingen/aandachtspunten:**